

Előterjesztés

Szarvas Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2017. szeptember 14.-i ülésére.

Tárgy:LIFE Integrált Projekt - Pályázati partneri megkeresés

Tisztelt Képviselő-testület!

A Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság (KÖVIZIG) a jelen előterjesztés mellékletét képező levelében tájékoztatja Önkormányzatunkat, hogy az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) koordinálása mellett 12 vízügyi igazgatóság szeptemberben LIFE Integrált Projekt (LIFE IP) pályázat benyújtására készül. A KÖVIZIG területére a „Felszíni vizek túlszaporodott vízi növényzetének fenntartható eltávolítása és hasznosítása” című projektrész vonatkozik.

Mivel a KÖVIZIG működési területén a 64 holtmederből a legjelentősebb a Szarvas-Békésszentandrás- holtág (hossza 29,2 km, vízfelülete 207 ha), így az igazgatóság felkérte Önkormányzatunkat, hogy legyen a pályázatban társult partnere.

A projekt keretében tervezett tevékenységek:

Az úszó és álló vízi növényzet fenntartható kezelése aratógéppel, a letermelt növényzet kezelése, újra hasznosítása, elhelyezése, a projekt során megszerzett tudás-és a munkagép használatából eredő tapasztalatok széles körű megosztása, igény szerinti demonstrálása.

A projekt rendelkezésre álló várható költsége 400 millió Ft, forrását 60%-ban az Európai Unió, 40%-ban a OVF biztosítja.

Tekintettel arra, hogy a holtág állapota Szarvas város számára kiemelkedő jelentőségű , és Önkormányzatunk részvétele a projektben nem jár semmiféle kötelezettséggel, kérem a Tisztelt Képviselő- Testületet az előterjesztés megtárgyalására és a pályázati partneri felkérés elfogadására.

Határozati javaslat:

Szarvas Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság által benyújtani tervezett „Felszíni vizek túlszaporodott vízi növényzetének fenntartható eltávolítása és hasznosítása” című projektben a pályázat társult partnereként részt kíván venni.

Felhatalmazza a polgármestert és a címzetes főjegyzőt a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: 2017.szeptember 30.

**Felelős: Babák Mihály polgármester
Dr. Melis János címzetes főjegyző**

Szarvas, 2017. szeptember 05.

Dr. Melis János
címzetes főjegyző

TESTÜLET ELÉ TERJESZTHETŐ!

2017. SZEPT. 05.

Forrás: nem igényel

Az előterjesztést készítette:Pénzügy és Gazdasági Osztály Projektcsoport

Jambrik Ramola osztályvezető

Fedorják Nóra pénzügyi ügyintéző

2017. Szeptember 04.

Ut: KÖVIZIG H-5701 Gyula

Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság
Körös Valley District Water Directorate
Verwaltung für Wasseresen des Körös-gebietes

Igazgatóságunk
a 100 éves
Magyar Hidrológiai Társaság
tagja
www.hidrologia.hu

K-0043-251/2017. ikt.sz.

2017. Szeptember 04.

Kapja: Kötetilek ad. adp. ~

Ea: Dobay Péter Polgármesteri Hivatal Szarvas

Tartózkodási hely: Szarvas 2017-09-04	Tárgy: LIFE IP pályázati partneri megkeresés Melléklet: projektleírás
---	--

Babák Mihály
polgármester

Polgármesteri Hivatal
Szarvas
Szabadság út 36
5540

*2017. Szeptember 04.
Kérem a Helyi önkormányzat a pályázat benyújtása lehetőségét a fellelkelést.
Működés alatt dobtárs.
a fellelkelés vonatkozásában
Szarvas*

Tisztelt Polgármester Úr!

Tájékoztatjuk önöket, hogy az Országos Vízügyi Főigazgatóság koordinálása mellett 12 vízügyi igazgatóság szeptemberben LIFE Integrált Projekt (IP) pályázat benyújtására készül. A csatolt mellékletünkben szerepel a KÖVIZIG területére eső „**Felszíni vizek túlszaporodott vízi növényzetének fenntartható eltávolítása és hasznosítása**” című projektrész leírása. A pályázat e szakaszában lehetőség van az igazgatóságok részéről a partnerek megnevezésére. Igazgatóságunk álláspontja szerint, a magas turisztikai értékkel bíró Szarvas-Békésszentandrás holtágat érintő pályázat, az önkormányzat számára is kiemelt jelentőséggel bír.

Kérem, szíveskedjenek nyilatkozni arról, hogy kívánnak-e a LIFE Integrált Projekt (IP) pályázatunk társult partnere lenni.

Gyula, 2017. augusztus 30.

Tisztelettel:

Bak Sándor
igazgató

LIFE IP projekt a KÖVIZIG területén (Felszíni vizek túlszaporodott vízi növényzetének fenntartható eltávolítása és hasznosítása)

A LIFE IP környezetvédelmi blokk, vízgazdálkodási fejezetében a KÖVIG területén a **jó gyakorlat kialakítására** a felszíni vizek túlszaporodott vízi növényzetének fenntartható eltávolítását és hasznosítását, annak gyakorlati megvalósítását javasoljuk.

A Körösök szabályozásának következtében kialakult folyami holtágak ma már szinte az egyedüli letéteményesei a hajdani vízi világnak, természetvédelmi szempontból is jelentős értéket képviselnek. A Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén 64 holtmedret tart nyilván, 948 hektáron, ebből 33 db holtág 5 ha-nál nagyobb területű. Legjelentősebb a holtágak közül a Szarvas-Békésszentandrás-holtág (hossza 29,2 km, vízfelülete 207 hektár) - a Tiszántúl legnagyobb mentett ártéri holtága.

A projekt főbb jellemzői:

Elnevezése: **Felszíni vizek túlszaporodott vízi növényzetének fenntartható eltávolítása és hasznosítása** (*angolul: Sustainable removal and utilization of overgrown vegetation in surface waters / rövidítés: SUREUOWNVEGINSFWATERS*)

A projekt leírása:

A túlburjánzó vízi növényzet a sekély vizű állóvizeinken az Alföld teljes területén előforduló regionális probléma.

A tervezett tevékenységek: az úszó és álló vízi növényzet fenntartható kezelése aratógéppel, a letermelt növényzet kezelése, újra hasznosítása (alternatívák keresése), a kitermelt zöldhulladék komposztálótelepen való elhelyezésre, valamint a talajerő javítása céljából történő termőföldön való kihelyezésre gyakorlati megoldás kiválasztása. A projekt keretében a munkagép használati gyakoriságát, illetve a kezelendő különböző vizek közötti optimális szállítást is meg kell határozni. További cél a hatékony vízi növényzet kezelésének félüzemi megvalósítása. Feladatunk lesz még a projekt során megszerzett tudás, a munkagép használatából megszerzett tapasztalatok széles körű megosztása, igény szerinti demonstrálása (vízügy igazgatóságok, nemzeti parkok stb).

A munkagép kiválasztásában kiemelt szempontok a sokrétű használhatóság, szállíthatóság, könnyű kezelhetőség és karbantarthatóság.

Probléma, jelenlegi állapot ismertetése, érintett vizek (víztestek) megnevezése:

Mintaterületünkön (Szarvas-Békésszentandrás holtág rendszer) visszatérő probléma a vegetációs időszakban a lágyszárú vizenövények (sás, gyékény, nád, békalencse, moszatpáfrány, vízi rucaöröm, úszó-lebegő hínár, stb) lepik el és okoznak vízminőség romlást. A VGT2 szerint a holtág rendszereink (állóvíz víztestjeink) ökológiai célkitűzése, hogy a jó potenciál 2027-ig elérhető legyen. A Szarvas-Békésszentandrás holtág esetében a tervezett intézkedések 2027-ig történő megvalósulása esetén, 2027 után lesz értékelhető a célállapot.

A VGT2 egyik ilyen konkrét intézkedési javaslata „a jó ökológiai állapotának, potenciáljának fokozatos elérése és megtartása fenntartási munkák keretében”. Szükséges az évi egyszeri vízfelület megtisztítás a kívánt mérték erejéig, vagyis a fenntarthatóság megkívánja, hogy nem a teljes vízfelületen történik a növényzet eltávolítása.

A kijelölt holtág-rendszer és vízínövény túlburjánzás jelenlegi állapota: A nyári illetve vegetációs időben tapasztalt vízi növényzetről a Holtág kataszter így ír:

- a benőttség közepes, de korábban szélsőséges értékek is előfordultak (pl. A holtág és környezetének adottságai olyanok, mely során nagyfokú bizonytalanságot hordoz a víztér mindenkori állapotát tekintve. 1997-ben a mocsári- és hínárnövényzet óriási térhódítása okozott gondot, míg az ökológiai felmérés során - 1998. augusztus végén - a vízfelület 1-5 %-a alatt maradt a makrovegetáció.)
- „A vízi makrofiták jelenléte fontos a holtág ökológiai állapotának alakulása szempontjából. A túlzott hínarasodás elkerülése érdekében biztosítani kell a víz folyamatos áramlását és az antropogén terhelések csökkentését. Ugyanakkor alapvető feladat, hogy a holtágban továbbra is megmaradjanak az edényes vízínövények, hiszen hiányukban a planktonikus eutrofizáció hódít teret. „
- „A holtágba jutó szerves anyag, növényi tápanyag egy része nem távozik a vízkivételeken, hanem vagy a vízínövényzetet, vagy az üledéket táplálja. A vízínövényzet időnkénti burjánzása az eutrofizáció jele, s a rekreációs tevékenységet, horgászatot gátolja. A vízínövényzet csökkentését a vízpótlás fokozása mellett mechanikai, kémiai és biológiai (pld. növényevő halak telepítése) úton lehet csökkenteni. Az utóbbit az ökológusok veszélyes beavatkozásnak tartják s nem javasolják. Szerintük a hínár kérdésében a rendszeres vágás és a kiszedéssel a növényi anyag eltávolítása a helyes eljárás, mert nagy mennyiségű tápanyag épül be a hínárokba. Az irtás csak a fürdőző helyeken fogadható el. A parti nád esetében nagyon fontos a rendszeres és alapos nádvágás. Javítja a parti sáv állapotát.”

A Szarvas-Békésszentandrás holtágon egy projekt keretében 2014-2016 időszakban megvalósult néhány olyan műtárgy felújítása, amely a holtágon történő vízáramlás javítását szolgálja. Ilyen volt az Anna-ligeti vízkormányzó műtárgy átépítése és a torkolati zsilip és vízszint szabályozó műtárgy rekonstrukciója.

A jó ökológiai potenciál eléréséhez a projekten túlmutató további feladat, a korábbi tervek alapján, a túl vastag iszapréteg eltávolítása a mederből.

Előzetes költségkalkuláció (rendelkezésre álló várható projekt költség 400 millió Ft):

- eszközbeszerzés (aratógép, szállítójármű (trailer), zöldhulladék rakodó és szállító jármű, valamint a leszállítás díja): ~100 millió Ft
- bérköltségek (KÖVIZIG alkalmazottak, beszerzés, projekt előkészítés, üzemeltetés): ~80 millió
- munkagép kezelő képzésének a költsége: ~10 millió
- utazások (a gépbeszerzéssel kapcsolatos utak, a gép beüzemelésével kapcsolatos utazások az igazgatóság területén, a jó gyakorlat demonstrálásával kapcsolatos utazások): ~35 millió Ft
- a jó gyakorlat dokumentálásának költségei (felmérések, mintavételezések, labor költségek, tervek illetve üzemeltetési dokumentációk költsége): ~75 millió
- hasznosítható hulladék utókezelésének esetleges felmerülő költsége (komposztálás, talajerő javítás költsége): ~75 millió
- egyéb (közbiztosítás): ~20 millió

Érdekeltek, érintettek:

Települések:	Békésszentandrás; Szarvas;
Civil szervezetek:	Kákafoki Horgász Egyesület; Körösi Horgász egyesület;

Körösszögi Kistérségi Kht

Hatóságok: Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság;
Békés megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság,
Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály;
Békésmegyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatal,
Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály

Védett területek: Natura 2000 területek (a holtág teljes területe), Arborétum,
Erzsébet-liget

Esetleges bevonható partner: önkormányzatok (Szarvas, Békésszentandrás);
Szent István Egyetem AGK, Tessedik Campus;
Komép Városgazdálkodási Kft., Szarvasi (komposztáló telep);
mezőgazdasági termelők;
vízfelületet használó szervezetek, cégek (Kákafoki Horgász
Egyesület, NAIK-HAKI)